

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

Zapisnik je javna listina, kar pomeni, da bi morala biti dejstva, ki jih navaja, resnična, dokler se ne dokaže nasprotno. Poleg tega mora biti zapisnik sestavljen v predpisani obliki (dejstva je treba navesti jasno, točno in jih temeljito ob-

razložiti, podpisati ga morata oseba, ki je vodila sestanek, in zapisnikar, itd.). Zapisnik o seji UO štud. naselja z dne 25. septembra 1962 je, kar se tiče 3. točke dnevnega reda, povsem drugačen. V 3. točki je UO obravnaval delo študentskih delovnih brigad v štud. naselju julija in avgusta letos. Poglejmo si posamezne ugotovitve in odločitve.

Predračun stroškov za hrano in stanovanje 184. brigadirjev je znašal 2.139.400 din, dejanski stroški pa so bili za 928.058 din večji. Sprašujemo se, kakšen način planiranja in predvsem realizacije je to, da se predračun krši za skoraj 50 odstotkov.

Izredno čudno je bilo tudi planiranje količine prsti, ki bi jo bilo treba navoziti. Predvidevali so, da bo potrebnih 1.000 m³, nato pa so ugotovili, da bi je potrebovali 6.000 kubičnih metrov.

Nedoumljivo je tudi, kako more biti znesek 662.153. din naveden enkrat kot dohodek brigade, drugič pa kot primanjkljaj.

Na podlagi takega planiranja in realizacije je upravni odbor določil honorarje vsem tistim sodelavcem, ki so opravljali v zvezi z delom brigad strokovna in tehnična opravila, ter obema komandantom (a brez vseh utemeljitev). Pravilno je, da je upravni odbor dal nagrade, plačal nadure ali dal brezplačno hrano kuhinjskemu osebju in snažilkam, ki so se trudile in imajo manjšne dohodke, a brez dvoma je previsok honorar tehničnega in strokovnega osebja (tri osebe), ki so dobili po 45.000 din na mesec, skupaj 293.000 din in poleg tega še hrano in stanovanje, kajti, kot smo navedli, njihovo delo (planiranje in ostalo) ni bilo dobro, ti dohodki pa tudi niso v nikakršnem upravičenem sorazmerju z uspehom akcije. Neupravičen se nam zdi tudi znesek 40.000 din, ki ga je dobil direktor štud. naselja, saj dohiva v poletnih mesecih redne osebne dohodke, brigadi pa je dolžan pomagati.

Vsega obsojanja vredna pa je odločitev upravnega odbora, da je honoriral komandanta obeh brigad s po 10.000 din. Mladinske delovne akcije slone na želji mladine, da bi čim več storila za družbo in svoje boljše življenje, in to prostovoljno in brezplačno, kar pomeni, da so osnovane na čistem amaterizmu. Odločitev upravnega odbora krši to bistveno načelo mladinskih delovnih brigad.

Odločitev upravnega odbora in vodenje finančnih poslov brigade pomenita neodgovorno razmetavanje družbenega denarja. Upravni odbor je celo sklenil, da se nedokončana dela opravijo samo v tistem obsegu, kolikor to dopuščajo denarna sredstva, ki so od predvidenih investicijskih sredstev, če odštejemo primanjkljaj brigade ter nekatere honorarje in nagrade.

Ni naš namen podrobneje raziskovati vzroke za tako ali drugačno odločanje in vodenje. Vodstvo letošnjih delovnih akcij v študentskem naselju in upravni odbor kot celota — čeprav je pri svojem delu in odločanju avtonomen — sta po našem mnenju vseeno dolžna, da javno obrazložita svoje ravnanje in objavljeni zapisnik. S svojim delovanjem nista povzročila samo materialne škode, ampak tudi moralno vsem brigadirjem, študentom in družbi kot celoti, predvsem pa tudi upravnemu odboru in vodstvu brigade ter ne nazadnje ZSJ in ZKJ, katerih člani so bili v navedenih organih. Mnenja smo, da je njihova neodgovornost vredna obsojanja in ukrepanja. Ako ne bomo nastopili proti takim pojavom negospodarnosti in malomarnosti (zapisnik!), bomo krivi, če bo prišlo do podobnih pojavov kdaj pozneje, na odgovornejših položajih in z večjimi sredstvi. D. Demšar

V čeraj, 23. oktobra, je bila v Festivalsni dvorani redna letna skupščina Zveze študentov ljubljanske univerze, akademij ter višjih in visokih šol.

Uvodni referat »O IDEJNOSTI STUDIJA« je imel Janez Kocijančič, predsednik univerzitetnega odbora ZSJ. V svojem referatu se je dotaknil pouka družbenih ved, interpretacije predmetov in znanstvenoraziskovalnega dela. Predlagal je nove oblike angažiranja študentov pri aplikativnih raziskovalnih nalogah visokošolskih institucij in pouka sploh. Poudaril je tudi, da je prva naloga Zveze študentov stalno analizirati vsebino in metode študija in razmišljati o izboljšavah. Rezultate teh analiz in nove predloge mora naša organizacija preko svojih zastopnikov posredovati organom družbenega upravljanja in samoupravljanja. V nadaljevanju svojega referata je obravnaval problem pouka družbenih ved na univerzi ter znanstvenega udejstvovanja študentov in dejal, da se kaže na področju družbenih ved pri nas v zadnjem času nedvomno precejšen napredek. Spričo naglega razvoja socialističnih odnosov na kvalitetno novi gospodarski bazi pa je nujno potrebno raziskovati znanstvene temelje teh novih odnosov in mer razvoja naših družbenih pojavov. Če pa se zavedamo vseh teh izredno pomembnih nalog, lahko ugotovimo, da je znanstveno področje družbenih ved pri nam sorazmerno nerazvito. Na področju družbenih ved je še vedno močno razvit individualizem v znanstvenem delu. Za ta individualizem je značilna razdelitev področij osebnega znanstvenega dela, kjer izostaja koordinacija, medsebojna pomoč in tudi znanstvena kritika.

Današnji razvoj znanosti zahteva skupinsko delo, kljub temu pa ugotavljamo, da so študenti skoraj neizkoriščeni pri raziskovalnem delu. Mislim, da bi morali posebno na drugi in tretji stopnji izkoristiti ogromni potencial študentov in jih vključiti v znanstveno delo. Predpogoj tega so seveda aktivne oblike študija na prvi stopnji, ki bi zahtevale od študenta ne samo, da se snovi nauči, ampak tudi, da jo osvoji, da pri vseh, zlasti pri spornih vprašanjih, zavzame jasno in odločno svoje stališče. Študent naj skripta in ostale študijske materiale predela doma, na fakulteti pa naj se najtežja poglavja in sporna vprašanja prediskutirajo skupno s profesorjem. Nedvomno bi terjal tak način študija veliko večje napore od profesorjev in študentov kot dosedanji. Profesorji, ki marsikje na predavanjih samo berejo svoja že zastarela, z reformo študija neskladna skripta, bi bili tako prisiljeni, da se opredelijo v najaktualnejših vprašanjih svoje stroke, ki se jih sedaj na svojih predavanjih marsikdaj izogibajo.

Skupščini so prisostvovali: sekretar GO SZDL Stane Markič, predsednik univerzitetnega sveta Jože Pernuš, generalni tajnik univerze Lojze Piškur, sekretar UK ZKS docent Bitenc ing. Brane, predsednik CK LMS Francka Stirmole-Hlastec, sekretar CO ZSJ Janez Čemažar in organizacijski sekretar UK ZKS Ulčar Marjan.

V odsotnosti rektorja dr. Snudrla je v njegovem imenu skupščino pozdravil dekan pravne fakultete dr. Stanko Peterin. Skupščine so se udeležili tudi dekan in profesorji nekaterih fakultet, prav tako pa tudi zastopniki univerzitetnih odborov Zveze študentov iz Zagreba, Beograda, Novega Sada, Skopja, Sarajeva in odbora višjih šol iz Maribora.

SKUPŠČINA- POUDAREK IDEJNEMU DELU

Leto XL.
Ljubljana,
24. oktobra 1962
Štev. 14.

Iz nekega zapisnika

Vsak dan odbajamo, vsak dan se vračamo... (Foto: J. Znidaršič)

Poudarek na raziskovalnem delu

Nedavna 5. redna seja univerzitetnega sveta, ki jo je vodil predsednik Jože Pernuš, je bila posvečena aktualnim vprašanjem, ki spremljajo delo na univerzi in fakultetah. V rektorjevem poročilu so bili med drugim zaobseženi najbistvenejši problemi, ki so bili obravnavani v posebnih točkah dnevnega reda. Razprava je poudarila, da je treba še naprej angažirati vse sile za uspeh stopenjskega študija, za ureditev razmer na vseh treh stopnjah. V tesnem sodelovanju s prakso je treba pretresti in revidirati učne načrte, da bi bila univerza tako dejansko sposobna dajati kader, prilagojen potrebam operative.

Koncentracija raziskovalnega dela

O vprašanih znanstvenega in raziskovalnega dela je sestavljeno posebno poročilo komisije za znanstveno in raziskovalno delo pri univerzitetni upravi. Ker je veliko stvari prav na tem področju nerazčiščenih in ker je bil rok za sestavo poročila kratek, ne daje podatkov o kvalitnem stanju raziskovalnega dela, ampak govori le o njegovih najaktualnejših finančnih in organizacijskih vprašanjih. Tako ne more biti osnova za ukrepe, ki naj bi odpravili motnje v razvoju raziskovalne dejavnosti na univerzi in tudi ne more prispevati k povezavi raziskovalnih in pedagoških nalog univerzitetnih ustanov.

Univerzitetni svet je med drugim poudaril, da je potrebno najti pravo pot pri odnosu med fundamentalnim in aplikativnim znanstvenoraziskovalnim delom, da ne bi zaradi tendence po približanju raziskovalne dejavnosti praktični problematiki operative zanemarili gojitev bazičnih znanosti, ki so le podlaga prvim. Za ureditev tega vprašanja pa je nujno, da raziskovalno delo ni razcepljeno in enostransko in da ima obenem tudi solidno materialno osnovo. Predlagano je bilo, naj se koncentrirajo kadri in sredstva v velikih raziskovalnih centrih, kot so že danes inštituti v Ljubljani. Fakultete zaradi trenutnih interesov tega procesa oživljanja dela na že formiranih inštitutih ne bi smele zavirati. Pri obsoječi kadrovske baze bi bilo potrebno kadre sprostiti drugega, predvsem nepedagoškega dela in jih usmeriti v raziskovalno delo. Rešiti se mora tudi vprašanje finansiranja prvenstveno fundamentalnih raziskav. Le-te naj bi se finansirale preko univerze oziroma preko inštitutov neposredno, aplikativne pa preko zainteresiranih sekcij republiške gospodarske zbornice. Tako ostaja vprašanje funkcioniranja skladov za znanstvenoraziskovalno delo, kot so sklad Borisa Kidriča in drugi, odprto.

Ureditev teh razmer je nujna, ker razmeroma malo sredstev, ki so bila na univerzi porabljeni za raziskovalno delo, kaže, da inštituti še niso prešli na timsko delo, ki bi omogočalo prevzemanje večjih raziskovalnih nalog, in da še ni koncentracije pri strojni tovarni v Trbovljah, je bilo poudarjeno, da si šteje univerza v čast, da prvokrat sodeluje kot soustanovitelj znanstvenoraziskovalnega zavoda, katere pogodbeni soustanovitelj je delovski svet gospodarske organizacije.

tracije raziskovalnih sil. Vendar je potrebno poudariti, da višina porabljenih sredstev kljub temu ne sme postati merilo za ugotavljanje uspešnosti raziskovalnega dela.

Pouk matematičnih ved

Univerzitetni svet je z živo razpravo obravnaval priporočilo odbora ISLS FLRJ o ukrepih za dvig matematične izobrazbe. Ugotovljeno je bilo, da so v zadnjih letih vidni precejšnji napori in moralna podpora napredku matematike. Tudi kadrovske vprsanje se je v precejšnji meri rešilo. Nerešeno pa je še vedno vprašanje pouka matematike v osnovni šoli, ker se s tem, da poučujejo učitelji brez potrebne izobrazbe, dela ogromna škoda. Kadrovske položaj v srednjih šolah je boljši, vendar je tedenska obremenitev profesorjev prevelika, posebno še pripravnikov, ki jim tako ne preostaja dovolj časa za individualni razvoj. Nerazveseljiva je ugotovitev, da se najboljši matematični kader ne posveča študiju matematike, ampak zaradi ugodnejših materialnih perspektiv raje študira na strojni, elektro ali medicinski fakulteti. Nerazumljiva pa je tudi zahteva, da naj se matematiki zapre pot v srednje strokovne šole, z utemeljitvijo, da dobijo slušatelji dovolj matematične predizobrazbe že v osemletki. (Tehniška šola elektro stroke v Ljubljani!)

Univerzitetni svet je sprejel vrsto sklepov, ki naj bi v sodelovanju z Društvom matematikov dali matematiki vsaj na univerzi mesto, ki ji po njeni eksaktnosti pripada.

Svet je obravnaval tudi načrt perspektivne izgradnje univerze v obdobju 1963 - 1970. Po tem načrtu naj bi se površina univerzitetnih prostorov povečala za nadaljnjih 123.022 kv. metrov. Ob sedanjem številu bi tako odpadlo na študenta okrog 13 kv. metrov. Načrt in tudi predvidena prioriteta gradnje sta bila v celoti potrjena. V prvo prioriteto spadajo med drugim tudi poslopja oddelkov za gradbeništvo in geodezijo, oddelka za jaki tok in rekreacijski center v Ankaranu.

V razpravi o ustanovitvi rudarskega inštituta, ki bo nastal z združitvijo dosedanjega inštituta pri FNT in Inštituta za

Pred kongresom LMJ

12. oktobra je bil v Beogradu deseti plenum CK LMJ. Dosedanji predsednik Mika Tripalo in vsi diskutanti so v diskusiji zlasti razpravljali o aktualnih nalogah Ljudske mladine ob razpravi o predosnutku nove ustave. Tov. Mika Tripalo je poudaril, da je naloga diskusije o predosnutku ustave v tem, da mladino zainteresiramo za novo ustavo. Ne sme se vsa razprava omejit samo na pojasnjevanje določenih principov in odredb, ampak moramo ob tej razpravi tudi kritizirati določene slabosti in deformacije v našem sistemu. Mladina mora dati predloge za eventualne boljše rešitve. Z novo ustavo se pred mladino odpirajo še svetlejšje perspektive, toda te se lahko uresničijo le z večjim prizadevanjem in z boljšim učenjem. Mladina se mora dotakniti v razpravi nekaterih vprašanj, za katere je neposredno zainteresirana (položaj mladih neposrednih proizvajalcev, problemi obvezni osemletni šolski obveznosti, boriti se moramo proti birokratizmu in proti tendenci nekaterih mladih ljudi za neupravičenimi višjimi dohodki.

Udeleženci desetega plenuma so sprejeli sklep, da bo 7. kongres LMJ 23. januarja 1963. Kongres bo obravnaval udeleževanje mladine v družbenopolitičnem življenju, pogoje za zaposlovanje srednješolske mladine ter idejnovzgojno delo v Ljudski mladini.

Plenum je razrešil dosedanjega predsednika CK LMJ tov. Miko Tripalo in za novega predsednika izvolil Tomislava Badovinaca.

Jože Š.

Brucovanje elektrikov

Letošnji absolventi fakultete za elektrotehniko so pred letom dni organizirali izredno uspešno prireditev — nekakšno elektrobrucovanje — elektrotehnični večer. Prireditev je bila v Festivalni dvorani, takoj po zaključku »Sejma elektronike« na Gospodarskem razstavišču. Mogoče bi ji lahko očitali kvečjemu malce prenatrpan kulturni program, vsekakor pa je bila na neprijetno višjem nivoju kot »klasična« brucovanja.

Kaj pa letos? Sejem elektronike na GR se je že pričel, vendar pa ne kaže, da bi mu sledil tako uspešen zaključek! Vedeti je treba, da je lani padel marsikak dinarček v študentsko blagajno, prav zaradi objube, da bo ta prireditev tradicionalna. Lani so izkoristili dobiček za dokaj razkošno štirinajstdnevno ekskurzijo v inozemstvo, letos pa bo potrebna ekskurzija sorazmerno krajša, kajti večina študentov tako visokega zneska ne more plačati iz svojega žepa.

Fantje se pa branijo, so namreč prva generacija, ki študira »po novem«, kar pomeni, da nihče ne upa žrtvovati kakega meseca. Ali naj to pomeni, da bomo prikrajšani za brucovanje vseh »novih« fakultet?!

mr

Razprava o predosnutku ustave

Svet svobodne katedre na pravni fakulteti je na seji 12. t. m. sklenil, da se razprava o predosnutku nove ustave na svobodni katedri in razprava v študijskih skupinah povežeta z namenom, doseči v študijskih skupinah čim temeljitejšo in čim bolj poglobljeno razpravljanje in čim bolj poglobljeno razpravljanje in diskutiranje o posameznih načelih, določbah in institutih predosnutka ustave, o tem poročati na svobodni katedri in ta vprašanja še v širšem krogu pretresti in sprejeti morebitne predloge o dopolnitvah ali spremembah predosnutka ustave, da je torej informativni značaj svobodne katedre na pravni fakulteti odveč in da je potrebno, da dobi svobodna katedra na pravni fakulteti poglobljen, diskusijski in »reformistični« značaj.

Svet svobodne katedre na pravni fakulteti vabi študente vseh fakultet, ki bi o predosnutku ustave radi podrobneje razpravljali v okviru študijskih skupin — o vprašanjih iz posameznih tem, da se zglase v petek, 26. t. m. ob 19.30 uri v veliki (fizikalni) predavalnici pravne fakultete, kjer se bodo seznanili z načinom in potekom dela.

Vendar svet s tem ne namerava odurniti študentov od študija predosnutka ustave na njihovih fakultetah niti nima namena, da bi ta študij nadomestil, kajti razprava o predosnutku ustave ni samo stvar pravnikov, ampak je to politična manifestacija vseh naših ljudi, tudi študentov.

I. Pravica do družbenega samoupravljanja — temelj družbenoekonomske in družbenopolitične ureditve v Jugoslaviji.

1. Družbena lastnina.

2. Pravice delovnih ljudi v procesu dela in delitve družbenega proizvoda. Enotnost družbenoekonomskega sistema. Vloga družbenopolitičnih skupnosti.

3. Družbeno samoupravljanje kot izraz neposrednega izvrševanja suverenosti delovnega ljudstva. Vsebina in oblike.

4. Omejitve ponovne izvolitve, prepoved združenja funkcij in rotacija.

5. Ustavnost in zakonitost.

6. Individualne svoboščine, pravice in dolžnosti.

II. Družbenopolitične skupnosti v FSRJ.

1. Občina, temeljna družbenopolitična skupnost. Pravice in sredstva občine. Oblike samoupravljanja. Vloga občana v komuni.

2. Socialistične republike kot družbene in državne skupnosti. Pravice. Razmerje med federacijo in republikami. Razmerje med republikami in komuno kot temeljno družbeno politično skupnostjo.

3. Federacija kot najširša družbeno politična skupnost in kot zvezna država. Pravice. Razmerje do drugih družbenopolitičnih skupnosti.

4. Volitve skupščin kot najvišjih organov družbenega samoupravljanja in oblasti v posameznih družbenopolitičnih skupnostih.

III. Kako delovno ljudstvo v Jugoslaviji izvršuje oblast.

1. Organi družbenega samoupravljanja kot organi oblasti.

2. Vloga države v socialistični demokraciji.

3. Dvodolni sistem v predstavnih telesih. Povezovanje družbenoekonomske in družbenopolitične samouprave.

4. Ustavno sodstvo v Jugoslaviji.

5. Organizem federacije. Kako v federaciji deluje skupščinski sistem.

Španija univerze zapori

Ceremonija v vojaškem taboru, kjer se morajo študentje vaditi na Francovo armado

Avtor tega članka je ameriški študent iz Chicaga Alan Traistler, ki je preživel leto dni na študiju v Španiji. Med drugim ga je Francova policija tudi aretirala, ko je fotografiral demonstracije španskih študentov proti Francovemu režimu letos spomladi. Na željo redakcije mednarodnega študentskega časopisa »The student« je napisal daljši članek, v katerem prikazuje položaj univerz v Španiji. Objavljamo članek v skrčeni obliki.

Površen in brezskrben opazovalec današnjega stanja na španski univerzi lahko dobi vtis, da je v univerzitetnem življenju določen napredek, da je stanje zdravo in morda podobno razmeram na drugih univerzah po svetu. Videl bo n. pr. lepe prostore univerze v Madridu in tisoče in tisoče študentov kot nadaljnji dokaz in potrditev njegovih prvih vtisov. Seveda pa se bo vse spremenilo, če bo ta opazovalec živel nekaj časa v Španiji in bo skušal razumeti kompleksno stanje španske univerze. In potem bo lahko spoznal, da je stanje močno drugačno kot po drugih univerzah.

Najbolj važno in osnovno dejstvo, ki ima veliki pomen in vpliv na stanje španske univerze (ki je v rokah države) je, da je univerza v veliki meri v »zakupu« gornjega sloja in le v manjši tudi srednjega. (V Španiji je srednji sloj zelo maloštevilen. To so v glavnem javni delavci, toda med njimi je največ takih, ki so iz nižjih slojev in le težko omogočijo svojim otrokom študiranje na univerzi. Te šibkeje ekonomske skupine, skupaj z delavskim razredom, tvorijo večino španskih državljanov, ki redko pošiljajo svoje otroke na visoke šole.)

V vzgojnem sistemu obstaja vrsta ovir, posebno v preduniverzitetnih letih. Pa tudi na univerzi so velike ovire. Zaprepašujoče malo je štipendij in zelo majhna je finančna pomoč kakršnekoli vrste. Leta 1960 je prejelo štipendijo, državno ali kakšno drugo, samo 3 odstotke študentov in celo ta pomoč je za študente, ki jo prejema, neznatna glede na njihove potrebe.

Denarju, ki ga potroši država, moramo dodati še tistega, ki ga potroši cerkev za svoje načrte. Seveda pa ta drugi vir predstavlja veliko problemov, kot n. pr. favoriziranje bogatejših slojev itd.

Nedavno je skupina madridskih študentov proučevala položaj svoje univerze in ugotovila, da ni nikakršnega napredka, ki ga zahteva današnji čas. Objavili so pismo, v katerem so med drugim javno zahtevali: boljše odnose med pusto prakso in realnostjo v življenju, racionaliziranje izpitnega sistema in ustaljen štipendijski kriterij, ker se zaradi neurejenih razmer v sistemu štipendiranja dogaja, da študentje zaradi materialnih težav ponavljajo semestre in s tem zavlačujejo študij. Študentje so zahtevali tudi ureditev kadrovskega vprašanja na univerzi, pomenitev učnih pripomočkov (ti so v Španiji zelo dragi) in zahtevali reformo visokega šolstva.

To pismo, ki so ga na podlagi proučevanja objavili študentje univerze v glavnem mestu, jasno kaže, kako žalostno je ekonomsko in akademsko stanje španskih univerz.

Španija je zaradi vseh navedenih razlogov po številu študentov na dnu evropske lestvice. Veliko število mladih intelektualcev se po končanem študiju ne more zaposliti. Od leta 1940 je n. pr. diplomiralo na pravo okoli 23.000 študentov, od teh je zaposlenih samo 35 odstotkov, medtem ko si je 45 odstotkov poiskalo začasno zaposlitev na drugih delovnih mestih;

od 18.000 študentov, ki so uspešno diplomirali na filozofskih fakultetah, ki jih je 56 odstotkov nezaposlenih, od 18.000 študentov medicine je 22 odstotkov nezaposlenih, medtem ko je med veterinarji kar 85 odstotkov nezaposlenih. Med tehniki ni tolikšne nezaposlenosti, kot med študenti fakultet, ki smo jih našli zgoraj, vendar pa je tudi število študentov na teh fakultetah zelo majhno. Rezultat takega stanja na španski univerzi je dejstvo, da študente že v času študija preganja stalna skrb za kruh po dokončanem študiju in končno je rezultat takega stanja tudi okoli stotisoč Špancev, ki so emigrirali v Angli-

jo, Francijo in v druge dežele. Seveda pa so pri tem izključeni študentje iz višjih slojev. Študentsko življenje je polno boja za pravice študenta in končno za pravice človeka.

In nihče ni preveč začuden, če se temu ali onemu študentovskemu voditelju dogodi, da ga po kakšnem sestanku, kjer se je zavzemal za pravice študenta, počakajo na vogalu kakšne ulice uniformirani francovski privrženci in ga odpeljejo v zapor, kjer bo pod obtožbo, da je »komunistični plačanec«, presedel leta in leta, ne da bi prišel pred sodišče.

Mednarodno študentsko gibanje

S to številko pričnemo s serijo sestavkov, s katerimi bi vam želeli dati skromen pogled v mednarodno študentsko gibanje. Pod mednarodnim študentskim gibanjem ne razumemo samo čisto politično, aktivnost študentskih unij oz. mednarodnih študentskih organizacij, temveč prištevamo k temu študentske aktivnosti na vseh drugih področjih, kot so šport ali strokovno sodelovanje, čeprav imajo tudi te aktivnosti določeno in, kar je najvažnejše, zelo pozitivno vlogo. V teh sestavkih vam bomo opisali najvažnejše mednarodne študentske organizacije, njihovo strukturo in razvoj ter njihova načela in stališča. Posebej se bomo ustavili ob vlogi in mestu ZSJ v teh organizacijah in vam skušali prikazati nekatere najvažnejše dogodke v razvoju mednarodnega študentskega gibanja v luči stališč ZSJ, ki spada med najbolj vnete borbe za vzpostavitev enotnosti mednarodnega študentskega gibanja.

Vzporedno s temi sestavki vam bomo predstavili nekatere najvidnejše nacionalne študentske unije, kar bo nedvomno pripomoglo k ustvarjanju jasnejše slike o problemih v mednarodnem študentskem gibanju.

Mednarodne študentske organizacije

Mednarodne študentske organizacije značilno obstoj velikega števila organizacij, katere lahko po vsebini njihovega delovanja razdelimo nekako na 4 skupine:

1. Mednarodne študentske organizacije (MSO), ki združujejo naci onalne študentske unije. To so: Mednarodna študentska zveza (IUS — International Union of Students) s sedežem v Pragi in Mednarodna študentska konferenca (MSK ali COSEC — Coordinating Secretariat) s sedežem v Leidenu (Holandija).

2. Mednarodna študentska združenja:

IAESTE — Mednarodno združenje za izmenjavo tehniških praks.

IAESEC — Mednarodno združenje za izmenjavo ekonomističnih praks.

IOSF — Mednarodna federacija študentov farmacije

IVSU — Mednarodna zveza študentov veterine

IADS — Mednarodna zveza študentov stomatologije

IFMSA — Mednarodna zveza študentov medicine

IAAS — Mednarodno združenje za izmenjavo agronomskih praks.

3. Specializirane organizacije za šport, kulturo in turizem:

FISU — Mednarodna federacija za univerzitetni šport

WUS — Mednarodna univerzitetna služba Mednarodna študentska konferenca za študentovska potovanja itd.

4. Politične in verske organizacije:

ISMUN — Mednarodno študentsko gibanje za OZN,

Mladi svetovni federalisti,

Pax Romana in druge.

Od zgoraj naštetih organizacij si bomo v prihodnjih številkah natančneje ogledali obe glavni mednarodni študentski organizaciji (IUS in COSEC), razen tega pa še ISMUN, FISU in WUS, kajti sktivnost teh organizacij je najvidnejša in tudi ZSJ zavzema v njih, kakor tudi v ostalih, pomembno mesto.

ZSJ in mednarodne študentske organizacije

ZSJ si zelo prizadeva sodelovati v vseh aktivnostih ne glede na to, ali jih prirejajo študentske organizacije Vzhoda ali Zahoda, kajti delo vseh teh organizacij ima precej močan vpliv na celokupno mednarodno študentsko gibanje. Od navedenih organizacij sodeluje ZSJ v skoraj vseh, razen v nekaterih, ki so reakcionarne in se njihova načela ne skladajo z našimi. (Mladi svetovni federalisti, Pax Romana) Kar zadeva pa statuarne položaj ZSJ v mednarodnih študentskih združenjih, je ZSJ včlanjena v večini teh združenj in specializiranih organizacij. V COSEC-u je ZSJ imela status delegata, a pri IUS-ovih kongresih prisostvuje kot opazovalec.

Nekatere značilnosti mednarodnih študentskih organizacij

Predvsem se v mednarodnem študent-

skem gibanju kaže blokvska politika, saj je prav kot posledica te politike prišlo leta 1950 — v obdobju hladne vojne — do razcepa v mednarodnem študentskem gibanju. Iz IUS-a, ki obstaja od l. 1946, so zaradi informbirojevskih stališč IUS-a (njegovega vodstva) izstopile številne nacionalne unije. Prav te nacionalne unije so pa že 1950 ustanovile na pobudo Jugoslavije in Anglije Mednarodno komo, da je ta razcepjenost bolj vidna v odnosih med vrhovi obeh organizacij in ne toliko v sodelovanju nad nacionalnimi študentskimi unijami. Znotraj obeh ferenco (COSEC). Tako imamo sedaj dve mednarodni študentski organizaciji IUS na Vzhodu in pa COSEC. Ugotoviti mora organizacij imajo glavno besedo izključno blokvske unije. Tako v IUS unije dežel vzhodnega bloka, v COSEC pa študentske unije zapadnih držav (ZDA, Anglija, Nemčija, Švedska).

Diferenciacija pa obstaja tudi znotraj mednarodnih študentskih organizacij. To so študijske unije, ki niso direktno vezane na politiko vodečih unij v določeni organizaciji in še celo več. Npr.: v IUS-u je prišlo do velikih sporov med Kitajsko in ostalimi unijami vzhodnega bloka. Enako stanje najdemo tudi v COSEC-u, za katerega so značilni spori med študentskimi unijami zapadne Evrope. Razen vseh teh unij pa je zelo važen faktor vedno večje število vse bolj močnih, samostojnih študentskih unij, ki se ne vežejo v celoti niti na eno niti na drugo mednarodno študentsko organizacijo, temveč sodelujejo, kolikor je mogoče, v aktivnostih, ki jih organizirata obe organizaciji. To dejstvo sili obe mednarodni študentski organizaciji, da sprejemata bolj kompromisne rešitve, kar je nedvomno važno za odpravo »blokvske zaprtosti.«

Ena od skupnih značilnosti obeh organizacij je tudi v tem, da si obe prizadevata dobiti vpliv na študentske unije novih, neodvisnih afriških, azijskih in zlasti latinskoameriških držav. Študentske organizacije teh držav so često vključene v COSEC in v IUS, od česar imajo splošne koristi. To so predvsem študentske unije Latinske Amerike ter severne in zahodne Afrike.

Kar zadeva medsebojne odnose obeh glavnih študentskih organizacij, pa lahko rečemo le to, da so omejeni v glavnem le na skromne, in še to po večini neuradne stike.

V letošnjem (1962) letu je prišlo v politiki obeh organizacij sicer do nekkih sprememb. V Quebecu v Kanadi je bila 10. konferenca COSEC-a, v Leningradu pa je bil VII. kongres IUS-a. ZSJ se je udeležila obeh. O njenih stališčih in o poteku obeh zelo važnih konferenc bomo pisali kasneje, ko vam bo znano že vse, kar je potrebno za razumevanje sedanjega stanja v mednarodnem študentskem gibanju.

Pričujoči razgovor z mladim slovenskim pisateljem, intelektualcem, naj pomaga k razjasnitvi slovenske kulturne problematike. Danes vam predstavljamo urednika Perspektiv, revije, ki je prva začela to problematiko javno, odkrito, čeprav z nekaterimi samo svojimi specifičnimi pogledi.

Ustvarjalnost vsebina človeštva

Primož Kozak, odgovorni urednik revije »Perspektive«, je v zadnjem času vzbudil precejšno zanimanje v slovenski kulturni javnosti s svojima dramskima delima »Afera« in »Dialogi«. V obeh se spopada z aktualnimi problemi sodobnega človeka, intelektualca, z njegovimi pogledi na svet, odnosi do družbe, ki ga obdaja, in končno s samo osebnostjo človeka, s pojmom in vsebino človeškega. Zanimiva tematika njegovih del, kateri daje poseben čar aktualnost, je vzbudila v meni želje, da bi se поблиže seznanil z avtorjem in da bi v neposrednem pogovoru zvedel kaj več o njem.

Po telefonu sem se dogovoril z njim za sestanek v kavarni. Ko sem prišel na dogovorjeni kraj, sem že takoj pri vratih našel nanj. Nekoliko plašno sem ga ogovoril in sedla sva k eni od bližnjih miz. Nasmehnil se mi je, spregovoril nekaj uvodnih besed in že je moja boječnost splahnela. Pogovor je stekel povsem neprisiljeno. Razložil sem mu, kaj želim, po kaj sem prišel. Prav rad je ustregel moji želji. Prvo vprašanje, ki sem mu ga zastavil, je bilo precej tradicionalno, šablonsko. (Sedaj se ga nekoliko sramujem.)

»Kako ste pričeli svojo pisateljsko pot, kaj vas je pritegnilo k pisanju?«

Primož Kozak se je za nekaj trenutkov zamislil in dobil sem vtis, kakor da o tem še ni razmišljal in si sedaj tudi sam zastavlja to vprašanje. Čez čas je sredi premišljevanja začel:

»Ta stvar se je porodila v meni čisto intimno. Doživljal sem jo v sebi. Je pa tesno povezana z mojim sodelovanjem v partizanih. Takrat sem kot mlad fant ne navadno močno občutil sam fenomen revolucije, njeno silo, sposobnost voditi ljudi, jih spreminjati... Bil sem presečen.«

Premolknil je in se nasmehnil.

»No, in tako sem začutil željo da bi tudi sam zmozel kaj podobnega. Da bi tudi jaz nekako vplival na ljudi, jih usmerjal...«

Smehljaje me je pogledal in nisem si mogel kaj, da se ne bi tudi sam nasmehnil. Nato sem mu zastavil drugo vprašanje.

»Kaj mi lahko poveste o svojem dosedanjem delu?«

»Cisto informativno... Zanima me predvsem, kaj ste dosedaj napisali, kaj obsega vaše delo,« sem se hitro pristavil.

»Samo moje delo je neposredno povezano prav s to mojo željo, da bi spremenil, vodil ljudi,« je takoj povzel. »Tako sem sprva pisal kritike in krajše eseje. Kasneje pa sta prišli dramski deli »Dialogi« in »Afera.«

»Sedaj pa bi vam rad zastavil vprašanje, ki me osebno zelo zanima,« sem nato rekel. Z zanimanjem me je pogledal.

»Vi ste avtor »Aferi« in »Dialogov,« sem napadel. »S kakšnimi problemi in ljudmi se srečujete v teh delih?«

»O tem je bilo sicer že precej razpravljano,« sem se hitro nadaljeval, »rad pa bi zvedel za vaše lastne misli o tem; zanima me tudi, kako gledate na to, kar so pisali ob vaših delih.«

Hudomušen nasmešek mu je spreletel lice.

»Najprej to, o kritikah,« je rekel. »Kot vsak avtor, sem se tudi jaz veselil dobrih in se jezil nad slabimi...«

»Šam najti pot do človeka. Opredeliti pojem človečnosti, ki je nerazdružljivo povezan s človekovo ustvarjalnostjo...«

Vprašujoče me je pogledal. Potrčil sem mu, da sem ga razumel.

»Človek zame še ni determiniran s svojimi materialnimi pogoji. Njegovo bistvo in teža sta v ustvarjanju...«

Po krajšem razgovoru, ki se je sukal okoli te ugotovitve, sem rekel nekoliko plašno:

»Sedaj bi vam pa zastavil vprašanje, ki ne zanima le mene, temveč tudi druge, s katerimi sem razpravjal o vas in vaših delih...«

»Kar na dan z besedo,« mi je bodrilno dejal.

»Torej,« sem začel, »»Aferi« kot tudi v »Dialogih« obravnavate probleme, ki so precej aktualni pri nas, zlasti za našo mlajšo inteligenco; dogajanje pa ste postavili v obeh delih na tuja tla. Ali lahko razumemo to vašo potezo tako, da ste se

hoteli izogniti vezanosti na domačo okolje, ker ste hoteli spregovoriti o teh problemih na širši podlagi, načelno, izven časa in okolja?«

»Pravzaprav ni bilo to,« mi je odgovoril, »pri meni se je pojavil nek odpor zoper ta naš socialni realizem. Skrajni čas je, da Slovenci enkrat že pogledamo iz svoje »mišje« luknje... Problemi, ki jih danes obravnava svetovna literatura, so že prerasli svoje lokalne okvire, postali so del nas vseh. Tako danes moderni pisci po svetu ne ostajajo več zaprti na svoja ožja lokalna področja, svoja dogajanja prenašajo v najrazličnejše dežele, ali pa jim sploh ne določijo nekega natančnejšega kraja. Pri »Aferi« pa je bil še nek drug konkretniji moment, ki me je silil, da sem pomaknil dogajanje v Italijo. Pri nas je vodila gibanje Partija dokaj čvrsto, enotno in sem zaradi tega resno dvomil, da bi moglo priti tedaj pri nas do takšnega konflikta. Nekaj časa sem mislil, da bi

postavil dogodke na Poljsko, pa sem kasneje odnehal. Oriental sem se na Italijo, kjer je gibanje potekalo dovolj nenotno, preko različnih strank in je zato verjetno, da je tam prišlo do takšnih konfliktov. Sicer je pa to le obrobni moment, poglavito je ono prvo.«

Postavil sem mu še poslednje vprašanje. Kaj namerava v prihodnje, s čim nas namerava presenetiti?

»Vsekakor bom še naprej pisal,« mi je odgovoril. Ko pa sem ga še naprej spraševal, če pripravlja kako novo delo, mi na to vprašanje ni hotel odgovoriti. Vnovič se mu je zarisala hudomušnost na obrazu.

»Takšnih odgovorov se izogibam,« mi je rekel, »poznam namreč rek: kdor veliko govori, malo naredi...«

Nasmehnila sva se drug drugemu. Najin razgovor je bil pri kraju. Zahvalil sem se mu za vsoto pozornost, ki mi jo je posvetil, in se poslovil.

Ingo Paš

KAKO NAJ TI REČEM

ALENKA AUERSPERGER

Pjer si je domišljal, da je bog, pa je bil le uboga reva. Pa vedno tisto njegovo: »Oui, mademoiselle in vno, my baby. To vse zaradi »važjenja« in univerzalnosti, kajpak!

Iris Odin: Deklica

Dokler nisva sedela skupaj pri predavanju. To je bilo zadnjič, no, pred dvema tednoma. Ta dan se mi je zazdelo, kot da Pjer sploh ni Pjer, ampak že moj sošolec. Opazila sem njegove pepelnato črne lase in češnjevo rdeče ustnice; ko sem se ozrla nanj iznad platnic, se mi je zdel podoben Tonyju Perkinsu, s tiste slike, ki jo imam doma na steni — in to vse na en sam dan, kot da ga ne bi videla že milijonkrat prej. (Kadar pa dekleta primerjajo kakšnega fanta s filmskim, pomeni, da postaja zanj »zelo« nevarno in vsesplošno stanje, ki bi ga lahko označili z besedo ogroženo.)

Naredila sem se, kot da tiste njegove ustnice in hiper — frizura in grški profil sploh niso zanimivi, torej: brez znamenja očarljivosti... tako, kot da poslušam z Diogenovimi ušesi... in kot da sem vsa navdušena nad tistim pesnikom, o katerem smo razglabljali in nad profesorico, ki ni bila niti za pikico šarmantna in je kar naprej ponavljala: »Dragi tovariši, bodite osveteženi, da je to problem globlje vsebine,« ali pa: »Morate se osvetežiti, da je to emoncialno stanje vplivalo na...«

Vsak si je po svoje ustvarjal uro. Nekateri so z veliko mero ustvarjalnega duha risali punčke, pajace, črke, rože in fantke. Mitja si je na primer pisal imena avtomobilov in jazz pevcev. Predavanje in tisto o osvetežanju sta si pisala samo Jan in Miro, tista dva nemogoča tipa, ki se nista ukvarjala z drugimi problemi kot z znanstvenimi in s svojo nedolžnostjo. (Za Jana zagotovo vem »tisto«, ker mu še niti brada ni začela rasti.)

Pjer me je vprašal, ko sem se nagnila k njemu, če mi lahko nekaj pove. Rekla sem, da lahko. Potem mu je bilo nerodno. Najbrž ni znal začeti, poleg vsega je slovenščino mešal s srbohrvaščino. Uh, morala sem se smejeti sama sebi, dokler ni sestavil preoga stavka.

»Eto, znaš, veš, dolgo sam razmišljal, kako, da ti, eto, rečem...«

»NAPISI MI NA LISTEK ALI CIGARETNO SKATLJICO — vidiš, kako profesorica bulji v naju,« sem mu v naglici napisala na platnice.

Potem je pisal samo v slovenščini.

»Nisem vedel, kako naj ti to povem. Zadnje čase sem dosti razmišljal o Tebi. Rad bi, da bi se boljše razumela. Da bi šel lahko s Tabo, na ples, v gledališče, v kino. Bi marala z mano v kino? Na primer jutri? Ali pa kadar hočeš.«

Pjer

Ko sem prebrala, sem se nagnila k njemu in ga opazovala. Imel je še skoraj otroško telo, z malimi gubicami okrog ustic, kadar se je nasmehnil. To je tista prikupnost, ki jo imajo fantje, ne da bi bili lepi. Bila sem presenečena nad vsem in nisem vedela, kaj bi. Zmeraj sem si mislila, da mora trajati ljubezen najmanj tri leta ali pa šest ali pa neskončno, da je lepa. Ali pa, da jo je sploh vredno doživljati. Sploh je ljubezen prava neumna zmešnjava občutkov, pri katerih se nikoli ne ve, če se dovolj resnični. Odločila sem se, da ničesar ne rečem Pjeru, ali pa to, da ne maram nikamor v kino in na ples...

Potem spet sem se premislila v hipu.

»Povem ti vse po uri,« sem mu zasepetala.

»O, kaj!« se je nasmehnil in njegove oči so mi postajale vse bližje in čudovite. Ukradla sem si tisti njegov pogled in ga shranila zase med zvezki in predavanji. In ugotavljala sem, kako neumno je, da bi bil človek vedno sam, sam.

Neko prijetno občutje se je pomešalo med te zadnje šolske ure. Kar tako, sama ne vem natančno kdaj. Najbrž takrat, ko se mi je prvokrat zdelo, da je Pjer podoben tistemu filmskemu. Premislila sem zdaj natančno vse o njem in ugotovila, da se res malo »važja«. Ampak vsi fantje na svetu se morajo malo »važiti«. Ni pa uboga reva. Ne, sploh, ne. In tudi ne tak tip, kot sta Jan in Miro, ki jim bo do same znanosti razneslo in o katerih vedo vse punce za »tisto«, s čimer se mučita.

Radiotelevizija Ljubljana je v letošnji koncertni sezoni uvedla zanimivo novost in sicer glesbene koncertne matineeje ob nedeljah v dvorani Slovenske filharmonije za ljubitelje popularne simfonične, komorne in operne glasbe. Prva matineja, 14. 10., je napovedala spored, ki je bil privlačen in globok obenem. Pod taktirko dirigenta Boga Leskovića je simfonični orkester Radiotelevizije Ljubljana izvedel kot prvo točko Franza Schuberta Peto simfonijo. V 1816. letu napisano orkestralno delo 19-letnega skladatelja je v vrsti njegovih najizrazitejših, čeprav ne najzrejših stvaritev in spada med vidnejše pojme simfonične glasbe. Sproščena vedrina, ki je razlita preko vseh štirih stav-

kov, ustvaja prikupno razmerje s poslušavcem. Predvsem je izrazita vedrina v prvem in poslednjem stavku, medtem ko v drugem in tretjem prevzameta poslušavca romantično hrepenenje in lirizem, ki z motivno čustvenimi krogi spominja na njegovo »nedokončano« V. simfonijo v B molu, a je po ekspresivnosti ne doseza.

Mozartov violinski koncert je bil na sporedu kot druga točka. V njem je nastopila s orkestrom RTV mlada umetnica Sabina Skalarjeva, ki trenutno koncertira v domovini po povratku iz ZDA. V finalnih prvih dveh, po konstrukciji dokaj sličnih stavkov je pokazala v solističnem nastopu presenetljivo erudicijo in obenem elementarno eruptivnost umetniškega izraza, ter se v tretjem z orkestrom zlija v mozartovo asonanco.

Svojevstveno doživetje je omogočil organizator v srečanju z znamenito Vitavo Bedřicha Smetane. Vitava je drugi od šestih členov v ciklu skladb Moja domovina in je poslušavcem posredovala stik s slovansko glasbeno romantiko. Osnovni motiv valov reke Vitave, ki se ponavlja v skladbi, prinaša in odnaša drugega za drugim izrazne rekvizite od povodnega moža in vil do mogočnega vtisa starodavnega gradu nad reko.

Cetrta in zadnja točka sporeda, Krekov Rapsodični ples, stilno sicer ni bil vkomponiran v koncert, za kar organizatorjem tudi ni šlo, je pa prispeval delež domače glasbene ustvarjalnosti, ki je zaključil vsebinski lok od klasikov simfonične glasbe pa preko slovanske glasbene ustvarjalnosti.

Koncert sta prenašala tudi ljubljanska televizija in radio in tako podčrtala popularno komponento zamisli koncertnih matinee, ki smo jih v takšni obliki pogrešali in jih tudi v prihodnje lahko pozdravimo.

Frane Drošč

**SIMFONIČNA
MATINEJA**

Dan in vsi dnevi

Mestno gledališče ljubljansko si že od nekdaj prizadeva, da bi uvrstilo v svoj repertoar čimveč del domačih avtorjev. Prva letošnja premiera je bila drama Branka Hofmana Dan in vsi dnevi. To je že njegovo četrto odrsko delo, poleg tega je izdal še tri pesniške zbirke in dve knjigi proze.

Hofman je hotel v svoji drami zajeti podobo sodobne družbe ali vsaj dela te družbe. Skušal je pokazati kvaren vpliv pretirane komercializacije in tehnizacije. Človek ni več nujno potreben člen v verigi človeških odnosov. Če kdo manjka, ga nadomestijo z drugim, kakor kolesce pri stroju.

Gregor Pehan, zaslužen bорец in komercialni direktor, se vrne po dolgi boleznini domov. Nenadoma spozna, da ni nikomur več potreben niti v podjetju niti doma. Direktor se ga spomni le toliko, kolikor bi mu lahko še koristil. Zena se mu je odtujila, ker jo je hotel žrtvovati svojim ambicijam in svoji karieri. Vendar se mu skuša približati, ko spozna, da je mož neozdravljivo bolan. Toda tudi Gregor Pehan zve iz ust pijane študentke, kako je z njim. Zato se odpravi na kliniko, da s smrtjo izvojuje zadnji poraz.

V torek, 16. t. m. so v ljubljanski Drami uprizorili iskro komedijo Williama Shakespeara »Milo za drago«. Delo, ki je kljub svoji starosti še danes ohranilo svežino, je predstavil igralski anbabel v splošno zadovoljstvo gledalcev. Režija in scena sta delo ing. arh. Viktorja Molka, kostume pa je izdelala akademska slikarka Alenka Bartolova. Na sliki: Aleksander Valič (Komolec), Jože Zupan (Eskalus), Maks Furijan (Pompej), Branko Miklavc (Pena).

Avtor je od vsega začetka namenil Gregorju Pehanu pozitivno vlogo. Hotel je, da bi bil žrtev družbe, ki misli samo na materialne koristi. Toda neke sredi drame se Gregor Pehan sprevrže v svoje naspotje, pokaže se kot tipičen malomeščan. Nosilec avtorjeve ideje o vrednosti človeka postane njegova žena Brina. Ob njej živijo še drugi. Študent in študentka, ki naj bi bila predstavnik sodobne mladine, samo pijeta in krilita z rokami. Njuno ravnanje je hotel avtor opravičiti s pogovori o smrti, o končnem nič in podobno. Vendar premalo, da bi jima verjeli.

Brinina mati ima vseskozi dvomljivo vlogo. Edina pozitivna figura je dr. Mirt, ki se zdi včasih predober, da bi spadal med te ljudi.

Igralci so svoje vloge podali uspešno. Vladimir Skrbinec je ustvaril svojega Gregorja Pehana, dal mu je vse tiste pozitivne lastnosti, ki mu jih avtor ni zmozel Tina Leonova kot njegova žena je bila prepričljivejša v drugem delu drame.

Režiser Janez Vrhunc je s svojo režijo dal predstavi pravi ritem, tako da niso motila nekatera razvlečena mesta v drami. Funkcionalna scena je delo Svete Jovanovića. Evelina Umek

Mlada veda pred razmahom MUZIKOLOGIJA

Pretekli teden so se začela predavanja na novem oddelku filozofske fakultete – na muzikologiji. Obiskali smo prvega predstojnika oddelka, znanega muzikologa in avtorja prve slo-

venske glasbene zgodovine, dr. Dragotina Cvetka. Povprašali smo ga, kaj je namen in naloga novoustanovljenega oddelka, kaj so njegovi cilji in smotri.

be. Zanimivo je to, da je bilo letos precej prijaviteljev, ki so že končali fakulteto ali akademijo. Nekateri študentje pa sedaj istočasno študirajo še na akademiji. Kot B predmet študentje povečini vpišujejo kak tuj jezik, umetnostno zgodovino, psihologijo.

»Osnovni namen našega oddelka je – postopoma razviti znanstveno raziskovalno delo na vseh področjih muzikologije, s poudarkom na nacionalni glasbeni zgodovini.

Druga velika naloga je – vzgojiti kadre za šolo, radio, televizijo, filharmonijo. To sicer s tehnične strani ni tako lahko uresničljivo, pa vendar upamo, da nam bo ob vsestranskem sodelovanju to popolnoma uspelo. To je prvi tovrstni oddelek v Jugoslaviji, zato računamo na slušatelje s celotnega jugoslovanskega področja. Muzikologija je mlada veda, vendar pa so zdaj mnogo večje možnosti za delovanje kot doslej.

Do zdaj so bili oddelki muzikologije le na glasbenih akademijah, kjer ni bilo možnosti nadaljnega izpopolnjevanja. Študentje, ki so se hoteli izpopolniti v tej stroki, so morali odhajati v inozemstvo, od koder pa se jih je le malo vrnilo. Organizacija na našem oddelku je podobna kot na drugih univerzah. Tudi študij se lahko primerja s katerokoli tujo univerzo.

Študente se sprejema pod določenimi pogoji, glede na stopnjo glasbene izobraz-

Dr. Cvetko je s tem končal. O uspehu, o opravljenih nalogah bomo lahko spregovorili kdaj drugič. In prepričani smo lahko o tem, saj nam jamči predstojnikova široka razgledanost in lahko rečemo – tudi nedosegljiva strokovnost.

Prvega julija je odpotovala na gostovanje po Sovjetski zvezi in Poljski skupina ljubljanskih godbenikov s pevci Marjano Deržaj, Majdo Sepe in Ninom Robičem ter Slovenski oktet. V mesecu in pol, kolikor je gostovanje trajalo, so nastopili v enajstih mestih in povsod poželi veliko priznanja. V Lvovu so n. pr. koncertirali na nepokritem prostoru in dež, ki je lil tot iz škafa ni pregel navdušenega občinstva. Nastopili so dvakrat na televiziji, in sicer Ljubljanski jazz ansambel v Leningradu, kjer je namesto klarinetista Boruša Bučarja nastopil Ati Sos, namesto Aleksandra Skaleta pa Koko Jagodič, ter v Kijevu, kjer je nastopil plesni orkester. Po nastopih v Moskvi je osrednji časopis za kulturo »Sovjetska kultura« objavil članek dveh znanih sovjetskih kritikov Grigoreva in Plateka, ki zelo hvali goste iz Ljubljane. Ker so kritike iz dežel, ki so do nedavna odrekale kakršnekoli kvalitete zabavni oziroma jazz glasbi, zelo zanimive in ker omenjena kritika pri nas še ni bila objavljena, jo priobčujemo v prevodu. Članek ima naslov »Zapomnimo si«.

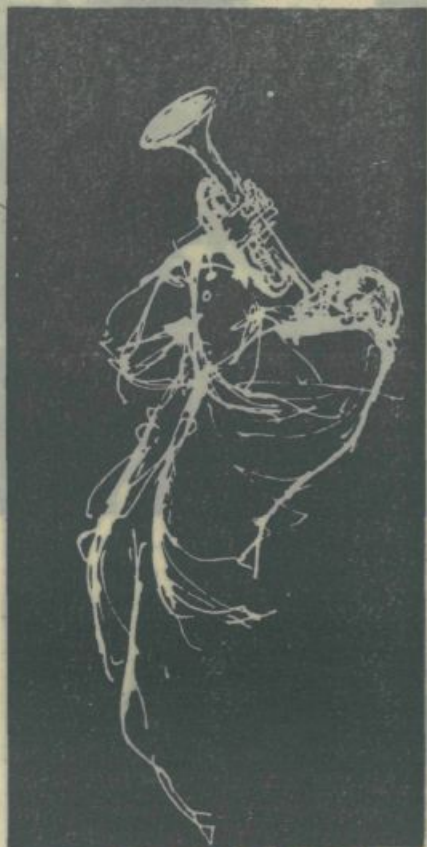
»Čprav letos Moskvočani nismo imeli mnogo poletnih dni, lahko rečemo, da smo imeli precej »vroč« kulturno sezono. Videli smo goste iz Romunije, Poljske, Japonske in iz ZDA (Benny Goodman, op. prev.). Nastopili so tudi koncertno — zabavne skupine iz mnogih republik Sovjetske zveze in končno še zabavni orkester ljubljanskega radija pod vodstvom Bojana Adamiča.

„ZAPOMNIMO SI“

Njihov program se pričinja z dvema skladbama, ki dasta že takoj na začetku poslušavcem predstavo o izpolnjenem slogu tega kolektiva, kakor tudi o njihovih programskih načelih. Prva je bila na sporedu kompozicija Jožeta Privška »Plešimo ob osmihi«, potem pa melodija Glana Millerja »Srečali smo se v Toksilus«. Drug za drugim so se vrstili solisti in demonstrirali svoje virtuozno instrumentalno znanje. Vse bolj nam je bilo jasno, da je to odličen ansambel, ki goji jazz velikih kvalit. Podobno kot drugi orkestri, ki gojijo tovrstno glasbo, je tudi ta sestavljen iz pihalnih in tolkalnih instrumentov, kitare, kontrabasa in vibrafona. Videti je, da takšen sestav trenutno najbolj odgovarja jugoslovanskim mojstrom te zvrsti glasbe. Spomnimo se, da je tudi beograjski orkester, ki je pri nas gostoval preteklo leto, koncertiral v podobni zasedbi.

Pravzaprav pa sta si oba kolektiva v marsičem podobna. Spet smo se srečali s prvovrstnimi mojstri. Za njih tehnične »težave« sploh niso težave, saj jih premagujejo s čudovitim občutkom ritma. Nenavadna sproščenost in blesteč občutek za improvizacijo je karakteristika posameznega solista. Vendar je osnovna sila orkestra izenačenost, gibčnost in vigranost, kot da posamezne skupine niso skupine, temveč nekakšen ogromen instrument. Pri orkestralnem izvajanju in v programu se čuti gotovost sodobnega glasbenika, ki ima strogi okus in široko razgledanost. Sicer pa ni to prav nič čudnega. Ne smemo namreč pozabiti, da je Bojan Adamič želel predstaviti Moskvočanom predvsem dela jugoslovanskih avtorjev kot Privška, Guteše, Vučera, Radiča in drugih. Prijetno je v teh skladbah slišati ne le sproščenost obvladanja sodobnega jazz, temveč tudi izvore lastnega, domačega sloga. Toda ravno v tej smeri bi se moralo narediti še precej, da bi se dokončno našla popolnoma lastna pot in bi se tako otresli nekaterih tujih vplivov. Taka tendenca brez dvoma obstaja, saj je n. pr. makedonska melodija v priredbi Guteše (solist Ati Sos) izvenela kot prava jazz skladba, ne da bi izgubila nacionalno barvitost in ne da bi bil oskrunjen ljudski izraz muzikalnega jezika.

Podobno je z izvajanjem drugih skladb, ki so izpolnjene s pevci. Kolektivu lahko očitamo samo eno — nekoliko pretirano jakost trobil, s čimer preglasijo solista. Še posebej je treba spregovoriti o solistih. Obstaja precej utrujeno mnenje, da so jazz virtuozni izključno privilegij Američanov. To stališče je čudno in ima mnogo krat vidne posledice. Ali se ne najdejo tako pri nas kot v mnogih evropskih državah taki posamezniki — virtuozni, ki nikakor ne zaostajajo za ameriškimi. Ob

srečanju z Ljubljancani se tega nismo spomnili le slučajno, saj so trobentač Urban Koder, klarinetist Ati Sos, saksofonist Veble, bobnar Jagodič in nekateri drugi brez dvoma godbeniki, ki spadajo v »višji razred«.

Tudi vokalisti so naredili prijeten vtis. Vsi so se zelo dobro »zliili« z orkestrom. Njihov izbor pesmi, tudi povsem jazzovski, se uspešno ujema s celotnim programom. Kakor da se pevci med seboj dopolnjujejo. Majda Sepe, ki ima prijeten glas instrumentalne barve, »vroče« razpoloženje Marjane Deržaj in Nino Robič zadržano, a ne pomanjkljivo lirčno toplino. Moramo pristaviti, da Bojan Adamič uspešno izkorišča sposobnosti kolektiva, tako da sestavlja iz članov orkestra nekakšen kvartet, ki z dopolnilnimi niansami izpopolnjuje orkester.

folklornih in jazz prireditev, ki so na sporedu v Lenoxu že od leta 1952. Pet let kasneje so šolo ustanovili in od takrat dalje se vsako leto zberejo izvajalci modernega in tradicionalnega jazz na trotedenskem seminarju. Šola je bila ustanovljena kot nekomercialna ustanova in s tem je bil zagotovljen razvoj jazz v okviru zastavljene tradicije.

»Profesorski« zbor sestavljajo direktor šole John Lewis, ki ga poznamo kot vodjo Modern Jazz Quarteta in profesorji Ray Brown, Herb Ellis, Dizzi Gillespie, Milt Jackson, Oscar Peterson, Max Roach, Lee Konitz in še mnogi drugi znani godbeniki. Stalni gostje so tudi mali profesionalni ansambli, kot so MJQ, Tri Oscarja Petersona, Trio Jimmija Giuffreta in kvintet Maxa Roacha.

Sprejem kandidatov v jazz šolo je vezan na demonstracijo osnovnega znanja v določenem instrumentu. Zanimivo je, da se prijavi vsako leto mnogo več pianistov kot pa npr. trobentarjev, pozavnistov. S tem nastajajo težave pri formiranju velike zasedbe. Sicer pa je šola v Lenoxu po mnenju študentov in profesorjev zelo koristna, saj si študentje v komaj treh tednih skupnega dela pridobijo veliko znanja, obenem pa tudi odpravljajo napake, ki se nujno pojavljajo pri mladem godbeniku.

Edinstvena šola v panorami letnih seminarjev v ZDA ŠOLA JAZZA

Šola jazz v Lenoxu, država Massachusetts je bila ustanovljena z namenom, da bi omogočila mlajšim godbenikom hitrejši razvoj. Ideja o ustanovitvi take šole je nastala kot produkt mnogih

IZ JAZZ

KOLENDARJA

Nedvomno je pozavnist J. J. Johnson oblikoval novo smer v igranju pozavne v modernem jazzu. Vendar pa je, neodvisno od J. J. Johnsona, beli trombonist Bill Harris istočasno prišel do podobnih zaključkov. Bill Harris je igral najprej trobento, tenorsaksofon, nato bobne, a z dvaindvajsetim letom prešel na pozavno, s katero je imel kasneje največ uspeha. V svoji »veliki« dobi je igral skupaj z bobnarjem Gene Krupo, nato z bobnarjem Ray McKinley in klarinetistom »kraljem swinga« Benny Goodmanom. leta 1944 je igral s svojo combo zasedbo in se končno priključil Woody Hermanu. Glavna oznaka njegovega igranja je raskav ton in prav nenavaden vibrato pri skladbah, pisanih v počasnem ritmu.

Pretekli torek je rektor univerze prof. dr. Makso Snuderl priredil sprejem za študente-športnike. Od naših znancev s športnih igrišč in kolegov iz predavalnic so se ga udeležili: košarkarji Olimpije z ing. Kristančičem, Miro Cerar, Tjaša Andree, Janez Teran in še mnogi drugi. Poleg članov univerzitetne in fakultetnih komisij za telesno vzgojo sta sprejemu prisostvovala tudi predsednik univerzitetnega sveta tov. Jože Pernuš in generalni tajnik univerze tov. Lojze Piškur.

V krajšem nagovoru je tovariš rektor dejal: »Dostikrat se primeri, da profesor niti ne pozna študenta-športnika, saj se — skromni kot so — često izgube med množico ostalih. Treba bi bilo primerno upoštevati požrtvovalnost in napore, ki jih naši vrhunski športniki-šudentje vlagajo v svoje športno udejstvovanje. Ne tako, da bi od njih zahtevali manj znanja, a vendar tako, da bi se lahko še vnaprej brez velikih žrtev posvečali študiju kot športu. Njihovi športni dosežki ne povečujejo ugleda samo klubu, kateremu pripadajo, ampak tudi naši univerzi in seveda naši državi.

Ob vrhunskem športu pa ne smemo zanemarjati množične telesne kulture, ki si prav zdaj utira pot na univerzo.

Do konca sprejema se je nato prof. dr. Snuderl pristrčno pogovarjal s svojimi gosti.

ZŠŠO: KAKO V BODOČE

Dolgujemo vam še zapis o drugi organizaciji, ki skrbi za množično telesno-vzgojno in športno udejstvovanje na naši univerzi.

Zveza študentskih športnih organizacij je bila ustanovljena 1959 z namenom, da kot specializirana organizacija poveča napore Zveze študentov pri uvajanju telesne vzgoje med študente in na univerzo.

V prvih dveh letih je opravičila svoj obstoj: formirala športne kolektive na fakultetah in usklajevati njihovo delo pri večjih prireditvah. V lanskem letu pa je iniciativa med študenti na fakultetah zamrla, kljub temu, da je univerza že prevzela del skrbi za študentovo telesno-vzgojno delovanje.

Naprosili smo Alojza Fridla, študenta Visoke šole za telesno kulturo, da napiše za naš list o načrtih ZŠŠO v tem letu. Zvedeli smo namreč, da bo kolega Fridl odslej delal v vodstvu te organizacije.

Vedno ostrejši pogoji študija zahtevajo od študenta velike napore, ki lahko za pustijo neljube posledice, če bi pri tem pozabljal na športno in telesnovzgojno dejavnost, ki mu vrača življenjske sile nove moči, pa tudi vedrino in radost.

Zaradi tolikšnega pomena športne dejavnosti si ZŠŠO prizadeva za čim večji razmah tovrstne dejavnosti na vseh ljubljanskih fakultetah, visokih in višjih šolah. Dosedanja precej stihijna dejavnost na tem področju ni dosegla tistega razmaha, ki smo ga pričakovali. Vzrokov za to je več in eden glavnih so nedvomno zelo težki pogoji. Pomanjkanje telovadnic, športnih igrišč, rekvizitov itd. vse kakor predstavlja veliko oviro za športno dejavnost. Zato bo med drugim naša naloga v bodoče, da se borimo proti gradnji fakultetnih poslopij brez potrebnega objekta-telovadnice. Kljub temu so na posameznih fakultetah zelo uspešno prirejali razna tekmovanja oz. sodelovali na njih. Tako se študentje strojne fakultete vsako leto udeležujejo tekmovanju strojnikov Jugoslavije, študentje ekonomije se udeležujejo ekonomijad, študentje FNT pa sodelujejo na tekmovanjih tehnoloških fakultet in še bi lahko našteval. Vendar je vse to premalo, če gledamo s stališča množičnosti in bo treba v bodoče doseči večji razmah na samih fakultetah. Vse premalo je še športnega udejstvovanja med letniki, med oddelki na fakulteti, kakor tudi med različnimi

fakultetami. Mislim, da je temu v veliki meri vzrok preveč stihijno delo, ki ne rodi tistih rezultatov, ki si jih želimo. Še vedno vse delo sloni na športnih referentih, ki jasno ne zmorejo tega dela, če je zanimanje študentov. Del krivde pade tudi na ZŠŠO, ki ni v polni meri aktivirala študente, ker jih je preveč prepustila samoiniciativi. Vse premalo so se člani ZŠŠO zanimali za športno življenje naših študentov in posledica tega je bil slab kontakt med ZŠŠO in posameznimi fakultetami. Zato ni naloga te organizacije samo v tem, da bo dajala materialno pomoč, posojala rekvizite, prirejala univerzitetna prvenstva in mednarodna srečanja, ampak mora imeti stalen stik s športnim življenjem naših študentov in skrbeti za koordinacijo te dejavnosti na vseh fakultetah, visokih in višjih šolah. Če hočemo pričakovati večji razmah, bo nujno potrebno organizirati športne aktivne, ki naj postanejo osnova športnega udejstvovanja. Glavna naloga teh aktivov bi bila, da bi v okviru možnosti zajeli čim več študentov in s tem na organiziran način skrbeli za čim množičnejšo športno in telesnovzgojno dejavnost na fakultetah kakor tudi izven njih.

ZŠŠO pa bo še naprej v večji meri nudila pomoč tem aktivom, skrbela za izvedbo meduniverzitetnih prvenstev in po možnosti za mednarodna srečanja ter prirejala seminarje in tečaje za vzgojo kadrov. Jasno je, da bodo pri tem nastopale težave, ki pa jih bomo s skupnimi močmi lahko premagali.

Ob koncu se še naj dotaknem študentskega športnega društva »Olimpija«, od

katerega pričakujemo v bodoče večjo strokovno in moralno podporo. To društvo, še posebno KK »Olimpija«, je že doseglo visoko kvaliteto raven, na kar smo lahko študentje ponosni, vendar menim, da je za nas študente še važnejša množičnost. Zato TŠŠO v prihodnje pričakuje pomoč »Olimpije« pri razmahu posameznih športnih panog, saj bo imel od tega koristiti tudi vrhunski šport, ker bi na ta način odkrili noveta lente.

ŠPORTNIKOM NA FNT

Koncem lanskega šolskega leta je športna komisija FNT izvedla anketo, s katero je hotela proučiti stanje na področju telesne kulture na tej fakulteti in dobiti smernice za delo v naslednjem letu. Večina anketiranih je vzela to pobudo resno, zato smo dobili kolikor toliko realno sliko o dejanskih razmerah. Menimo, da je nujno potrebno, da z rezultati seznanimo najširši krog študentov, saj lahko le z

njihovo pomočjo načrte, ki smo jih napravili na podlagi te ankete, tudi uresničimo.

Iz ankete je razvidno, da se študentje zavedajo pomena, ki ga ima telesna vzgoja za njihov zdrav telesni razvoj in s tem tudi na njihove uspehe pri študiju. Kljub temu pa dejansko stanje ni niti najmanj razveseljivo. Le majhen odstotek slušateljev redno vadi skozi vse leto, več kot polovica pa je takih, ki so s tem, ko so prišli na univerzo, izgubili vse stike s športom. Vzrokov za to je kar precej: preobremenjenost s študijem, pomanjkanje telovadnic, neprimeren urnik vadbe, oddaljenost in še cela vrsta subjektivnih činiteljev, če o slabi tradiciji sploh govorimo. Letos ima naša fakulteta na razpolago telovadnico v Trnovem (ob ponedeljkih in sobotah od 14. do 17. ure). V okviru teh ur bomo skušali ustredi čim večjemu številu študentov, ki pa se morajo za telovadbo čimprej prijaviti. Prijavnice je mogoče dobiti pri vratarjih fakultet, oddajo pa naj jih res samo tisti, ki mislijo redno vaditi! Pričetek vaj bo 20. oktobra.

Veliko število anketiranih želi, da bi v Tribuni izhajala navodila za jutranje razgibalne vaje. Verjetno bi se res našlo nekaj mesta tudi za skromen priročnik, ki bi izšel v nekaj zaporednih številkah. Po pomoč bi se lahko zatekli na VSTK.

Velike možnosti nam dajejo izleti in tečaji, za katere se je odločila dobra polovica študentov. Izleti naj bi bili nedeljski (peš, s kolesi ali z vlakom), z obiskovanjem izletniških točk v okolici Ljubljane, na katerih bi se študentje raznih oddelkov spoznavali med sabo. Prvi izlet bo 21. oktobra v Rakovo dolino. Prijave bodo pobirali športni referenti letnikov obenem z denarjem za vožnjo. Pozimi bomo hodili na smučarske izlete, ob večjih praznikih pa bomo organizirali večdnevne izlete v gore. Kakor vsako leto bomo tudi letos pripravili smučarski tečaj v semestralnih počitnicah.

V načrtu imamo še eno novost — predavanja s področja športa, združena s prikazovanjem filmov in diapozitivov. Tako predavanje smo imeli že lani, ko je dr. Kališnik govoril o pomenu telesne vzgoje za zdrav telesni in duševni razvoj. Po predavanju sta bila na sporedu dva kratka filma. Na žalost pa je bila udeležba zelo slaba. Prepričani smo, da bo letos boljše, saj se je čez dvesto slušateljev odločilo za ta predavanja in upamo, da nas ne bodo pustili na cedilu.

Pozivamo vse študente FNT, da nam pomagajo pri uresničevanju teh načrtov. Zasedujte športno stran Tribune, pogledajte od časa do časa vabila na oglasni deski in zahtevajte pojasnila od športnih referentov! Lahko se obrnete tudi direktno na športno komisijo, ki ima uradne ure ob ponedeljkih od 19.30 do 20 ure v prostorih FO, Aškerčeva 20.

Glavič P.

Znižana
tovarniška
cena

TV 201/59 cm

od 207.200 na 192.000 din

VSEM KUPCEM, KI SO KUPILI NAVEDENI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK PO VIŠJI TOVARNISKI CENI, BO RADIOINDUSTRIJA ZAGREB PRIZNALA REGRES, IN SICER

15.200 din

KUPCI MORAJO POSLATI NASLEDNJE DOKUMENTE: ORIGINALNI RAČUN PRODAJALNE, KJER SO KUPILI TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK IN GARANCIJSKO PISMO NA NASLOV:

INDUSTRIJSKA PRODAVAONICA

RADIOINDUSTRIJE ZAGREB

ZAGREB — TRG REPUBLIKE 11

KI BO NEPOSREDNO IZPLAČALA REGRES

REGRES BODO IZPLAČEVALI LE V PRIMERU, ČE BOSTE PREDLOŽILI OZIROMA POSLALI NAVEDENE DOKUMENTE. VSE DOKUMENTE BODO KUPCEM VRNILI TAKOJ OB IZPLAČILU REGRESA. ZA VSE TELEVIZIJSKE SPREJEMNIKE, KATERE IMA V ZALOGI TRGOVSKA MREŽA, BODO REGRES IZPLAČEVALI PREKO VELETRGOVSKIH PODJETIJ, IN SICER PO NAVODILIH, KI JIH IMAJO VELETRGOVSKA PODJETJA. ZAHTEVE ZA IZPLAČILO REGRESA PO 30 DNEH OD TE OBJAVE, NE BODO UPOŠTEVALI, NITI PRIZNALI KAKRSNOKOLI NADOMESTILO ZA IZPLAČILO REGRESA.

RADIOINDUSTRIJA ZAGREB

7864

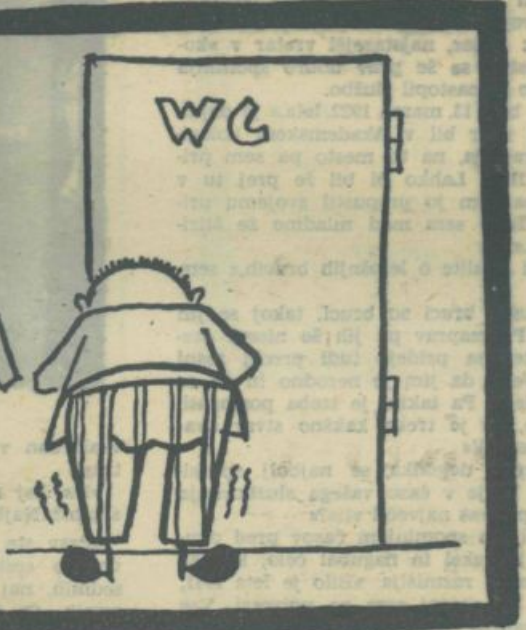
OPATIJA

TVOJA
SLIKA

GLEDAM
TE

ZNAM DA
PRIPADAM
DRUGOME

VOLIM
KIŠU

KAO
TI

SUSRET

NE ZATVARAJ PROZOR

POGOVOR OB DVEH

Na tisoče obrazov je že videl in kako bi si jih mogel zapomniti. Štirideset let vstev vratar, sedemindvajset let vratar univerze. Rektorju ni treba, da je na univerzi vsak dan, vratar pa mora biti!

Ni ga študenta, ki bi ga ne poznal. Vsaj na videz. Le z malokaterim je utegnil spregovoriti kaj več kot par »uradni« besed. Le kdo bi mu prisodil, da je že več let upokojen (s polno pokojninsko dobo, seveda) in da je v njem toliko humorja in vedrine, ki jo je pokazal ob najinem razgovoru ob dveh, ko je ravno predajal službo svojemu kolegu.

Glinšek Janez, najstarejši vratar v »koleži znanosti«, se še prav dobro spominja dneva, ko je nastopil službo.

»To je bilo 13. marca 1922. leta,« je dejal. »Najprej sem bil v Akademskem kolegiju za vratarja, na to mesto pa sem prišel leta 1930. Lahko bi bil že prej tu v službi, pa sem jo prepustil svojemu prijatelju. Tako sem med mladino že štirideset let.«

»Kaj si mislite o letošnjih brucih,« sem vprašal.

»Ja, veste, bruci so bruci, takoj se jih spozna. Pravzaprav pa jih še nisem ocenil. Veste, pa pridejo tudi precej resni ljudje. Vem, da jim je nerodno in da se ne znajdejo. Pa takim je treba pomagati. Kaj zato, če je treba kakšno stvar dvakrat povedati!«

»Katerega dogodka se najbolj spominjate in ki je v času vašega službovanja zapustil pri vas največji vtis?«

»Najbolj se spominjam časov pred okupacijo,« je rekel in nagubal čelo, kot da o tem nerad razmišlja. »Bilo je leta 1941, ko sem bil skoraj sam na univerzi. Vse je bilo zaprto. Čakali smo usodnih udarcev, kajti okupator je bil na meji. Bil sem sam v teh prostorih in vsak dan sem čakal, kdaj bodo udarili. Končno je prišel takratni rektor dr. Slavič in mi rekel: »Gospod Glinšek, temni dnevi gredo nad slovenski narod.« To je rekel in solze so mu pritekale po licih...«

»Ali se vam je kakšen študentski dogodek posebno vtisnil v spomin,« sem vprašal, da bi obrnil pogovor na lepše čase.

»Ah, seveda. Živo se spominjam demonstracij pred vojno. Študentje so protestirali zaradi previsoke šolnine, ki je bila za revne in bogate enaka. Šlo je za 250 dinarjev, povprečen delavec ali uradnik pa je zaslužil okrog 1000 dinarjev na mesec. Fantje so zabarikadirali univerzo, potem pa so nekaj časa smeli vstopati le z legitimacijami. Ti dnevi so bili tudi zame naporni, saj sem moral ves čas stati pri vratih in prepovedovati, za kar sem bil prepričan, da imajo študentje prav.«

»Ste si katerega študenta kdaj posebno zapomnili?«

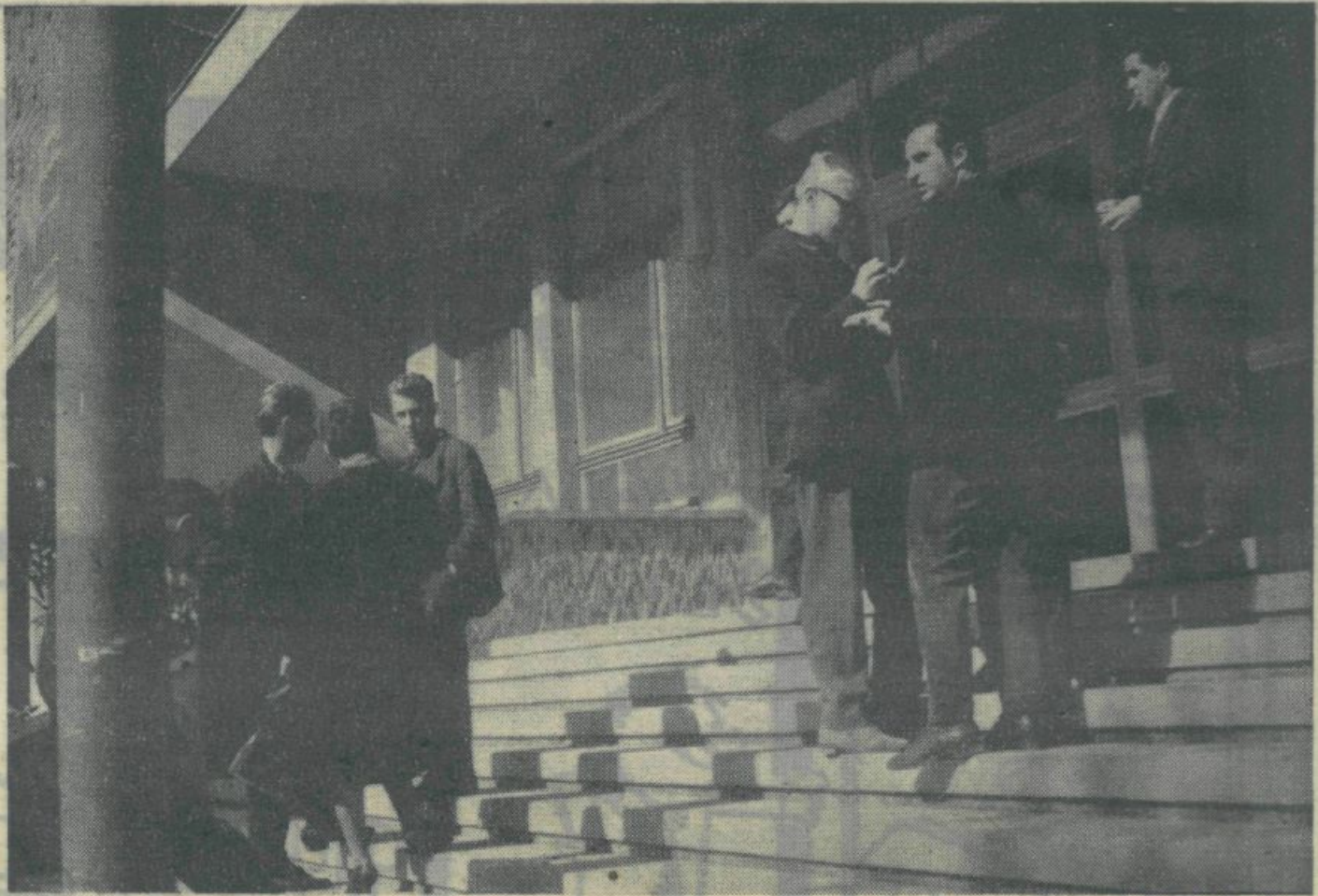

Nič ni razmišljal: »Tone Tomšič! Glejte,« je rekel in pokazal s prstom skozi steklena vrata,« tamle so se sestajali. Tam spodaj pod spominsko ploščo. Tomšiča sem si zapomnil, ker je bil vedno zamišljen in se ni nikoli nasmehnil. Pa tudi drugih se spominjam: Rob Ivan, geograf Janez Gregori, filozof Vili Jager, Boris Trampuž, sedanji konzul v Celovcu. Skoraj vsak dan smo igrali šah.«

Ves čas sva morala najin pogovor prekinjati. V vratarnico so vstopali študentje, stranke in on jim je stregel. Zelel je odgovoriti na naslednje vprašanje o tem, kako si zamišlja študijsko reformo, pa je nemočno razprostri roke. Letos je izdal po lastni oceni za okoli 11.000 študentov različne formularje in druge obrazce. Rekel je, da pri njem kupujejo formularje tudi študentje iz drugih visokih in višjih šol v Sloveniji.

»Kaj si mislite o svoji službi,« sem bil radoveden.

»Ja, veste,« je rekel povsem resno, »vratar univerze le ni nekdo, ki planke varje. To je zelo odgovorna služba, saj moraš vedeti vse, kar se v hiši godi. Rektorju ni treba, da je na univerzi vsak dan, vratar pa mora biti. Zame ni izgovora, sem bolan ali kaj podobnega. Jaz moram biti

vsak dan v vratarski loži ob šestih zjutraj.«

»Na kaj se pa najbolj jezite pri svoji službi? Najbrž kakšni sestanki?«

»Prav ste rekli: sestanki. Če je rečeno, da bo sestanek zvečer na univerzi ob sedmih, naj bo ob sedmih in ne ob pol osmih. Če je udeležencem dano dovoljenje do desetih, naj traja sestanek do desetih in nič več. Tako pa se včasih poslavljamo ob enajstih zvečer...«

Potem sva se še pogovarjala o njegovi sistemizaciji delovnega mesta, o tem in onem in o tem, kako se počuti, ko že 29 let stanuje na univerzi. Ima družino, hčerko, ki je že poročena, svoj hobby — šah in zraven vsega še zvrhano mero humorja. Ob njegovem jubileju — 40 let dela med mladino — mu iz srca želimo, da bi ohranil še dolgo svojo vedrino, da bi ostal še dolgo naš vratar, naš večni študent.

Tadej Munih

Ni znano, če je postanek pred vhodom v poslopje filozofske fakultete le petminuti počitek ob cigareti, ki se pod skopimi in šibkimi žarki jesenskega sonca tako zelo prične, ali samo običajno postopanje. Morda pa je čakanje na sestanek, zmenek in fantje si preganjajo nervozo ali jezo z nepomembnimi vprašanji, da bi čas hitreje minil. In da se ne zamerimo, mogoče pa so pogovori res samo o knjigah in »organizacijska« predprijava na oster študij.

Od Maribora

MARIBOR: Pred dobrim tednom je direktor višje pravne šole v Mariboru Franc Venturini podelil diplome prvim diplomantom za uspešno dokončani študij. Svečanosti se je med drugimi udeležil tudi prodekan pravne fakultete v Ljubljani dr. Jože Juhart. Diplomiralo je sedemnajst študentov, od teh je bilo deset rednih in sedem izrednih. Marsikateri od diplomantov bo nadaljeval študij na PF v Ljubljani.

NOVI SAD: Generalni sekretar novosadske univerze je postal predsednik nogometnega kluba Student iz Novega Sada. Ustanovitev tega kluba je bila že davna želja nogometašev na univerzi. Toda že na začetku so naleteli na velike težave, saj morajo za treninge na igrišču »Vojvodine« odšteti težke denarje. Klub sam oziroma njegovo »prvo moštvo« pa že zanje uspehe. V prvi tekmi so premagali nekega Grafičarja s 3:2 (3:0).

SARAJEVO: Ivo Andrić je na predlog katedre za jugoslovanske književnosti in posebne komisije, ki je pripravila referat in predlog, postal prvi častni doktor sarajevske univerze.

SARAJEVO: V tem tednu se je začela na univerzi široka razprava o predosnutku nove ustave. S predosnutkom bodo posebne komisije seznanile slehernega profesorja, študenta, delavca in uslužbenca na univerzi.

do Skopja

Svet letnikov se je izkazal

Svet IV. letnika elektro-fakultete za šibki tok je dokazal, da ni papirnata vojska! Ne samo, da je že lani celo leto zelo uspešno posredoval želje profesorjem, temveč je že letos na začetku šolskega leta opravičil svoj obstoj.

Študentom se časovni raspored predavanj ni zdel prav nič ugoden in zato je svet letnika sestavil dokaj ugodnejši raspored tako za študente kot za profesorje. Prednost za študente je predvsem v možnosti opravljanja izpitov že po končanem zimskem semestru in pa malo večja obremenitev v tem.

Škoda je le, da se svet ni sestel nekaj dni prej, kajti tako se vpis ne bi zavlekel na 1. in 2. oktober. Sicer to druga leta ne bi prav nič motilo, letos pa so profesorji precej resno predavali že kar prvega oktobra ob osmih zjutraj. Priznati pa je treba, da je bila večina zaradi te prizadev-

nosti tako presenečena, da je pozabila priti na predavanja.

Podobno dejavnost opažamo tudi na drugih fakultetah, a na koncu večkrat le ugotavljamo, da svet letnika dremuje, ali da je njihova delavnost le sestankovanje in sprejemanje sklepov, ki se nikdar ne realizirajo. Res pa je tudi, da študentje kažejo premalo zanimanja za delo njihovih kolegov v svetu letnika, saj nekateri sploh ne poznajo te važne institucije, ki končno prinaša študentu le ugodnosti. Primer na fakulteti za elektrotehniko pa jasno kaže, da je svet letnika premostil in premagal težave, ki so mu bile na poti. Čeprav je to le obrobni zapis, kako so študentje rešili s sodelovanjem profesorjev problem časovnega rasporeda predavanj, je treba tak način dela pohvaliti in ga dati za zgled ostalim. Kaže, da se je po tolikih letih poizkušeni in neresnosti le premaknil voz s slepega tira.

LETOS PRVIČ

Letos prvič prihajajo z ljubljanske univerze diplomanti prve stopnje. Kako je kje uspelo, še ne moremo oceniti, vzemimo pa za primer fakulteto za strojništvo.

Predvsem ugotavljamo veliko osipanje. Pred dvema letoma se je vpisalo 260 slušateljev, izpite po prvem letniku pa jih je v roku opravilo 160. Diplomirane prve stopnje, ki je pogoj (plus matematika II) za drugo stopnjo, si je v roku pridobilo 69 slušateljev; naknadni vpis je sicer do 20. oktobra in po vsej verjetnosti bo to število naraslo na 100. Na to je, kaže, računala tudi fakultetna uprava, ki je predvidela pretežno število predavanj in vaj v tesnih predavalnicah na fakulteti; v drugem letniku je študij deljen na energetsko in tehnološko smer in zato lani v posamezni smeri ni bilo čez 80 slušateljev. Letos so predavanja spet skupna za obe smeri, da bodo v četrtem letniku ponovno deljena kot v prvi stopnji z dodatno specializacijo.

Zanimivo, da se je z ostalih višjih šol vpisalo na ljubljanski fakulteti na drugo stopnjo le neznatno število študentov. To kaže, da kanijo tisti, ki se vpišejo na višjo šolo, ostati pri tem, ostali pa jo uberejo kar na fakulteto. Nedvomno je dokaj slušateljev na višjih šolah (recimo v Mariboru, Kopru) domačinov, ki so celo v službi in so izkoristili domač teren, na tujem bi pač ne zmogli stroškov ipd.

Pri razdeljevanju teh prvih diplom pa je prišlo do netaktosti, saj niso prvimi diplomantom niti čestitali, kaj šele pripravili najskromnejšo slovesnost. Mar smatrajo že odgovorni na sami fakulteti prvo stopnjo kot formalno novost ali bistveno novo kvaliteto?!

13. oktobra sta se na Otočcu pri Novem mestu sestala ljubljanski in zagrebški univerzitetni odbor, da bi na skupnem sestanku ugotovila možnosti in pogoje za nadaljnje tesnejše sodelovanje.

Sestanka so se udeležili skoro vsi člani predsedstev obeh univerzitetnih odborov in ugotovili, da so vsi pogoji za tesno sodelovanje, ki jih doslej zaradi objektivnih težav niso dovolj izkoristili.

Predvsem so na sestanku poudarili, da so premalo izmenjavali izkušnje na vseh področjih dela Zveze študentov, premalo pa je bilo tudi stikov med študenti ljubljanske in zagrebške univerze. V bodoče bodo organizirali več srečanj, na katerih bodo lahko izmenjali izkušnje, poživili pa bodo tudi neposredne stike med študenti obeh univerz.

Za boljše sodelovanje

Tribuna - glasilo Zveze študentov
- Izdaja Univerzitetni odbor ZSJ -
Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Jože Sušmelj; glavni urednik Niko Fitar - Uredništvo in uprava, Tribuna Poljanska 8/II, telefon 30-123 - tekoči račun 600-14/3-567 - Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk: CP Delo, Ljubljana Tomšičeva 1. tel. 23-523

tribuna